

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 236/2013-18

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 11. júna 2013 predbežne prerokoval sťažnosť R. P., miesto podnikania K., zastúpeného advokátom JUDr. R. K., Advokátska kancelária, K., vo veci namietaného porušenia jeho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, na rovnosť účastníkov v konaní podľa čl. 47 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozsudkom Okresného súdu Košice II sp. zn. 33 Cb 59/2009 zo 7. februára 2012 a rozsudkom Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 3 Cob 128/2012 z 21. februára 2013 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť R. P. o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 29. apríla 2013 doručená sťažnosť R. P., miesto podnikania K. (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namieta porušenie svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), na rovnosť účastníkov v konaní podľa čl. 47 ods. 3 ústavy

a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) rozsudkom Okresného súdu Košice II (ďalej len „okresný súd“) sp. zn. 33 Cb 59/2009 zo 7. februára 2012 a rozsudkom Krajského súdu v Košiciach (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 3 Cob 128/2012 z 21. februára 2013(ďalej len „napadnutý rozsudok“)

Z predloženej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že sťažovateľ bol účastníkom konania na okresnom súde o zaplatenie 1 613,14 € s príslušenstvom vedenom pod sp. zn. 33 Cb 59/2009. Okresný súd v označenej veci rozhodol rozsudkom zo 7. februára 2012, ktorým žalobe vyhovel a zaviazal sťažovateľa zaplatiť žalovanú sumu s príslušenstvom. Pre úplnosť je potrebné vysvetliť, že žalovaná pohľadávka mala vzniknúť tak, že sťažovateľ si u žalobcu objednal tovar, za ktorý odmietol zaplatiť.

Proti uvedenému rozsudku okresného súdu podal sťažovateľ odvolanie, o ktorom rozhodol krajský súd napadnutým rozsudkom, ktorým potvrdil odvolaním napadnutý prvostupňový rozsudok okresného súdu.

Sťažovateľ v sťažnosti namieta, že okresný súd, ako aj krajský súd v jeho veci *„nepostupovali ústavne konformným spôsobom“* a označenými rozsudkami došlo k porušeniu jeho označených práv. Okresnému súdu a krajskému súdu v tomto smere sťažovateľ vyčíta to, že *„porušovatelia v priebehu konania vonkoncom neprihliadali na tvrdenia a dôkazy prezentované zo strany sťažovateľa a svoje rozhodnutia založili výlučne na tvrdeniach žalobcu, resp. špekuláciách a ničím nepreukázaných domnienkach“*. Sťažovateľ tiež tvrdí, že *„porušovatelia neustále presúvali dôkazné bremeno na sťažovateľa, aby práve on v konaní preukázal, že záväzkový vzťah so žalobcom neuzatvoril“*.

Sťažovateľ je preto presvedčený, že došlo k porušeniu jeho označených práv. Závery uvedené v rozsudku okresného súdu, ako aj závery krajského súdu v napadnutom rozsudku považuje sťažovateľ za jednostranné a arbitrárne z dôvodu, že konajúce súdy sa *„v odôvodnení svojich rozhodnutí nevysporiadali so všetkými rozhodujúcimi skutočnosťami pre rozhodnutie vo veci“*.

Na základe uvedeného sťažovateľ navrhol, aby ústavný súd o jeho sťažnosti rozhodol nálezom v takomto znení:

„1. Základné právo sťažovateľa podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky na súdnu a inú právnu ochranu, právo sťažovateľa podľa čl. 47 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky a právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, ktorým je Slovenská republika viazaná, rozsudkom Okresného súdu Košice II zo dňa 07.02.2012, sp. zn. 33Cb/59/2009-163, resp. rozsudkom Krajského súdu v Košiciach zo dňa 21.02.2013, sp. zn. 3Cob/128/2012-213 porušené bolo.

2. Rozsudok Okresného súdu Košice II zo dňa 07.02.2012, sp. zn. 33Cb/59/2009-163 a rozsudok Krajského súdu v Košiciach zo dňa 21.02.2013, sp. zn. 3Cob/128/2012-213 zrušuje a vec vracia Okresnému súdu Košice II na ďalšie konanie.

3. Okresný súd Košice II a Krajský súd v Košiciach sú povinní spoločne a nerozdielne nahradiť sťažovateľovi trovy tohto konania do troch dní od právoplatnosti tohto rozhodnutia.“

II.

Ústavný súd rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd návrh na začatie konania predbežne prerokuje podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa a zisťuje, či nie sú dôvody na odmietnutie návrhu podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania návrhy, na ktorých prerokovanie nemá právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený. Ak ústavný súd navrhovateľa na také nedostatky upozornil, uznesenie sa nemusí odôvodniť.

1. Pokiaľ ide o namietané porušenie označených práv sťažovateľa rozsudkom okresného súdu sp. zn. 33 Cb 59/2009 zo 7. februára 2012, ústavný súd pripomína, že z čl. 127 ods. 1 ústavy vyplýva, že systém ústavnej ochrany základných práv a slobôd je rozdelený medzi všeobecné súdy a ústavný súd, pričom právomoc všeobecných súdov je ústavou založená primárne („... ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd“) a právomoc ústavného súdu len subsidiárne.

V nadväznosti na uvedené ústavný súd poukazuje na princíp subsidiarity podľa čl. 127 ods. 1 ústavy, z ktorého vyplýva, že právomoc ústavného súdu je daná iba vtedy, ak o ochrane základných práv a slobôd nerozhoduje iný súd. Ústavný súd preto konštatuje, že nemá právomoc preskúmať napadnutý rozsudok, keďže ho už preskúmal na základe odvolania krajský súd, ktorý bol oprávnený a zároveň povinný poskytnúť sťažovateľovi ochranu jeho právam.

Z uvedeného dôvodu ústavný súd sťažnosť v tejto časti smerujúcej proti napadnutému rozsudku okresného súdu sp. zn. 33 Cb 59/2009 zo 7. februára 2012 odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde pre nedostatok právomoci na jej prerokovanie (m. m. IV. ÚS 405/04, III. ÚS 133/05, IV. ÚS 155/2010).

2. Z citovaného § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde vyplýva, že úlohou ústavného súdu pri predbežnom prerokovaní sťažnosti je tiež posúdiť, či táto nie je zjavne neopodstatnená. V súlade s konštantnou judikatúrou ústavného súdu o zjavne neopodstatnenú sťažnosť ide vtedy, keď namietaným postupom alebo namietaným rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok príčinnej súvislosti medzi

označeným postupom alebo rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť preto možno považovať takú, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, tiež napr. I. ÚS 4/00, II. ÚS 101/03, IV. ÚS 136/05, III. ÚS 198/07).

Podľa konštantnej judikatúry ústavný súd nie je súčasťou systému všeobecných súdov, ale podľa čl. 124 ústavy je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti. Pri uplatňovaní tejto právomoci ústavný súd nie je oprávnený preskúmať a posudzovať ani právne názory všeobecného súdu, ani jeho posúdenie skutkovej otázky. Úlohou ústavného súdu totiž nie je zastupovať všeobecné súdy, ktorým predovšetkým prislúcha interpretácia a aplikácia zákonov. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie aplikácie s ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou o ľudských právach a základných slobodách. Posúdenie veci všeobecným súdom sa môže stať predmetom kritiky zo strany ústavného súdu iba v prípade, ak by závery, ktorými sa všeobecný súd vo svojom rozhodovaní riadil, boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne. O arbitrárnosti (svojvôli) pri výklade a aplikácii zákonného predpisu všeobecným súdom by bolo možné uvažovať len v prípade, ak by sa tento natoľko odchýlil od znenia príslušných ustanovení, že by zásadne poprel ich účel a význam (*mutatis mutandis* I. ÚS 115/02, I. ÚS 12/05, I. ÚS 352/06).

2.1 Sťažovateľ namietal porušenie svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, ako aj práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutým rozsudkom krajského súdu. Podstata jeho argumentácie spočíva v námietke nedostatočného a arbitrárneho odôvodnenia napadnutého rozsudku.

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom...

Z doterajšej judikatúry ústavného súdu vyplýva, že medzi obsahom základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a obsahom práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (mutatis mutandis II. ÚS 71/97).

Námietku sťažovateľa týkajúcu sa arbitrárnosti napadnutého rozsudku krajského súdu je potrebné považovať za zjavne neopodstatnenú.

Podľa názoru ústavného súdu argumentácia krajského súdu uvedená v odôvodnení napadnutého rozsudku je dostatočná. V žiadnom prípade argumentáciu nemožno považovať za arbitrárnu či zjavne neodôvodnenú. Niet teda ani dôvodu na to, aby ústavný súd do veci zasiahol. Na tomto závere nemôže nič zmeniť okolnosť, že sťažovateľ má na celú vec odlišný názor a s napadnutým rozsudkom krajského súdu nesúhlasí. Táto okolnosť totiž sama osebe nemôže spôsobiť porušenie označených práv sťažovateľa.

Ústavný súd ďalej poukazuje na svoju ustálenú judikatúru, podľa ktorej odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu, ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, postačuje na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované základné právo účastníka na spravodlivý proces (IV. ÚS 115/03).

Ústavný súd po preskúmaní odôvodnenia napadnutého rozsudku krajského súdu dospel k záveru, že rozhodnutie je dostatočným spôsobom odôvodnené, krajský súd zrozumiteľne odôvodnil úvahy, ktoré zvolil pri rozhodovaní o nároku žalobcu, a právne závery, na ktorých je rozhodnutie založené, nemožno hodnotiť ako arbitrárne. Krajský súd podľa názoru ústavného súdu ústavne akceptovateľným spôsobom zdôvodnil, prečo je žaloba dôvodná a prečo obrana sťažovateľa neobstojí. O arbitrárnosti (svojevôli) pri výklade a aplikácii zákonného predpisu všeobecným súdom by bolo možné uvažovať len v prípade, ak by sa tento natoľko odchýlil od znenia príslušných ustanovení, že by zásadne poprel ich účel a význam (m. m. I. ÚS 115/02, I. ÚS 12/05, I. ÚS 382/06). Takéto pochybenie

v ústavnoprávnom zmysle však ústavný súd v napadnutom rozsudku krajského súdu nezistil.

Nesúhlas sťažovateľa s obsahom napadnutého rozsudku krajského súdu nie je dôkazom o jeho neústavnosti a nezakladá ani oprávnenie ústavného súdu nahradiť právny názor všeobecného súdu svojím vlastným. Navyše, posúdenie správnosti úvahy súdu je otázkou skutkovou, ktorú ústavnému súdu neprináleží hodnotiť.

Ústavný súd v nadväznosti na uvedené a s poukazom na to, že obsahom označeného základného práva nie je právo na rozhodnutie v súlade s právnym názorom účastníka súdneho konania, resp. právo na úspech v konaní (II. ÚS 218/02, resp. I. ÚS 3/97), sťažnosť sťažovateľa, ktorou namietal porušenie svojho základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru samotným napadnutým rozsudkom krajského súdu považujúc ho za arbitrárne, odmietol z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti.

2.2 Sťažovateľ v neposlednom rade namietal aj porušenie základného práva na rovnosť účastníkov konaní podľa čl. 47 ods. 3 ústavy napadnutým rozsudkom krajského súdu, ktoré odôvodnil tým, že krajský súd *„presúval dôkazné bremeno zakaždým na jeho osobu, a to aj napriek tomu, že toto malo spočívať na žalobcovi“*. V tejto súvislosti tvrdil, že od neho krajský súd požadoval, aby *„práve on preukázal, že záväzkový vzťah so žalobcom neuzatvoril“*.

Ústavný súd v tejto súvislosti poukazuje na to, že rovnosť účastníkov konania predstavuje komponent základného práva na súdnu ochranu a aj judikatúra ústavného súdu i Európskeho súdu pre ľudské práva naznačuje spätosť tohto základného práva so základným právom zaručeným čl. 46 ods. 1 ústavy, a to predovšetkým vo fáze dokazovania, ale aj v rovine odôvodňovania súdnych rozhodnutí (napr. I. ÚS 372/06, III. ÚS 117/2012, rozhodnutie o sťažnosti č. 37801/97 vo veci Suominen v. Fínsko).

Ústavný súd vo vzťahu k námietke porušenia základného práva na rovnosť účastníkov konania podľa čl. 47 ods. 3 ústavy napadnutým rozsudkom krajského súdu

poznamenáva, že sťažovateľ svoje tvrdenie v podstate odvodzuje od zásahu do jeho základného práva na súdnu ochranu zaručeného v čl. 46 ods. 1 ústavy, resp. práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. Keďže ústavný súd nedospel k záveru, že by rozsudok krajského súdu nespĺňal požiadavky obsiahnuté čl. 46 ods. 1 ústavy, resp. čl. 6 ods. 1 dohovoru, neprichádzala do úvahy ani možnosť, že by napadnutým rozsudkom mohlo byť dotknuté základné právo sťažovateľa podľa čl. 47 ods. 3 ústavy ako jeden z aspektov tvoriacich základné právo na súdnu ochranu, respektíve právo na spravodlivé súdne konanie. Navyše, sťažovateľ samotnú námietku porušenia základného práva podľa čl. 47 ods. 3 ústavy neodôvodňoval tým, že by krajský súd v konaní jednostranne zvýhodňoval jednu stranu sporu na úkor druhého účastníka, napr. tým, že by jej umožnil vykonať alebo zúčastniť sa na procesnom úkone, a druhú stranu by opomenul, ale výlučne iba tvrdením, že krajský súd neodôvodnene presúval dôkazné bremeno, ktorým mal byť zaťažený žalobca, na neho. Ústavný súd z predložených podkladov zistil, že ide o účelové tvrdenie sťažovateľa, pretože v skutočnosti ho krajský súd celkom oprávnene vyzýval na preukázanie jeho obrany spočívajúcej v popieraní zisteného skutkového stavu.

Ústavný súd z uvedených dôvodov považuje sťažnosť sťažovateľa aj v tejto časti za zjavne neopodstatnenú, čo bolo dôvodom na jej odmietnutie podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde už pri jej predbežnom prerokovaní.

Pretože sťažnosť bola odmietnutá ako celok, rozhodovanie o ďalších procesných návrhoch sťažovateľa v uvedenej veci stratilo opodstatnenie, a preto sa nimi ústavný súd už nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 11. júna 2013